

RADU GYR

*Sângele
temnîtei.*

Stigmat

BLASSCO

RADU GYR

PREFAȚĂ

SÂNGELE TEMNIȚEI. STIGMATE

Opera sa postuma publicată după 1990, a fost creată, în cea mai mare parte, mental, în închisoare, eu circulând de la un captiv la celălalt și fiind transmisă prin morse și scotch-uri pe diverse obiecte, constituind o adevărată hrană spirituală pentru cel restant foamei fiziologice și terorii.

După eliberarea din 1964, a lucrat intens, astăzi fiind pe lângă toate operele create mental în perioada privărilor de libertate și aproape 20 de ani

BLASSCO

CUPRINS

SÂNGELE TEMNIȚEI

Prefață	5
Prefață la cântecele din temniță	8
Zăbrelle	9
Jind	10
Zile	12
Rugăciune din celulă	14
Foamea	16
Cumetri de singurătate	18
Identitate	20
As-noapte, Iisus...	22
Țigară	24
În fiecare noapte	26
Zodie	28
Sângele temniței	30
Carte poștală	33
Vecinul care a murit	34
Început de primăvară	36
Nesomn	38
Vorbitor	40
Cântec din mlaștină	43
Întunerice	45

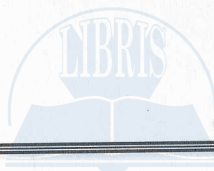
Cântec de nuntă	47
Program zilnic	49
Lanțuri	51
Haine roșii	52
Fecior de hoată	53
Și-acolo sus, în văzduh	55
Libertate	57
Toamna în temniță	60
Când voi muri	61
Sărac sunt, Doamne	63
Frig	66
Spital penitenciar (reportaj liric)	68
Colind	71
Cântec de ură	74
281	76
Scrisoarea tatii	78
Curgere	79
Halucinații	80
In memoriam	82
Cântec de hoț	84
Foamete	86
Cimitir de deținuți	88
Molima	90
Plimbare în cerc	93
Penitenciar	95
STIGMATE	
Cântec de dragoste	97
Clișeu	98
Cântec	99

SÂNGELE TEMNIȚEI. STIGMATE

Clipei	100
Cavalcadă	101
Anteu	102
Ca bozia	103
Tifle	104
Aprilie	105
Calfă la diavol	106
Rugul spre stele	107
Lupoaica	109
La judecata din urmă	111
Stigmat	112
Mai	113
Mândrie	114
Pasăre stranie	116
Reazim	118
Per aspera	120
Cântec simplu	122
Ce dragi îmi sunteți	124
Nu-s fluvii sub zări	127
Unul, undeva, odată	128
Garoafe	129
Știu de ce toamna...	130
Reminiscentă	131
Avem în noi	132
Hiena	133
Cavalcadă	134
Ne vom întoarce într-o zi	136
Înaltule, neîmpăcatule	138
Oglinda	141
Cântec din ancoră	143
Circuit	144

Noiembrie	145
Victorii negre	146
Ce tare sunt, Doamne	148
Osândă	150
Renunțări	152
Călătorii	154
Suflete, îți dau târcoale	156
Pe unde-au călcat cuvintele mele	158
Nostalgie	159
Poetul către Moarte	162
Identități	164
Simplicitas	166
Vulturi	168
O apă, un foc sau o stâncă	170
Ciotul	171
Zaiafet	173
Rădăcinile	175
Tristețe	176
Noapte de dragoste	178
Crunt m-am învierșunat	180
Impuritate	181
Apun speranțele	183
Timpului	185
Vin amintirile	187
Ev mediu	188
Neîmpliniri	189
Cântec pentru odraslă	191
Cântec de iunie	194
De-a curmezișul	195
Alge	196
Evadări	197

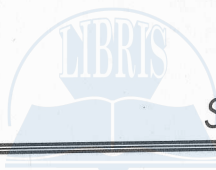

SÂNGELE TEMNIȚEI. STIGMATE

Trei poteci s-au cățărât pe munte	199
Ce strașnic dulău stă de pază	201
Neîmblânzitele	202
Fotografii	203
Iubiri	205
Nu știm cum o să fie clipa-aceea	207
Acolo, în urmă	208
Cântec pentru înainte	210
Eu sunt ca pădurile	211
Școală	212
Poeți, călimara-i bolnavă	214
Bălăriile	217
Scrânciobul	218
Asfințit	220
Cântă-mi, măi vântule	222
Cântec de pe schele	223
Nu-mi pun credința	225
Pleci, trup al meu	226
Împăcare	227
Alchimie	229
Nu cer prea mult	231
Umbra	232
Minuni	234
Bilanț	236
Butucii	238
Ce mare ești, suflete	239
Cum marea	241
Cum de mai luminezi câteodată	242
Părerii de rău	243
Om de zăpadă	245
Ianus	247

Fum	248
Unei pietre	250
Fă-te, inimă, ca tăul	252
Fericit cel ce nu-ncearcă	253
Celui de-atunci	254
Întoarcerea lui Ulise	256
În timpul somnului	258
Mor înc-o dată morții	259
Darul cel crâncen	260
ADDENDA	
Cântec de rând	264
Cântec de venin	266
Ciudat, munții aceștia	267
Cui mi-a născocit tristețea	268
De-ar mai țâșni în drum fericirea	269
Depărtare	270
Deșertăciuni	271
Din când în când	272
Evadatul	274
Identitate	278
Întoarcerea din Cruciadă	279
Labuntur anni	283
Lacrimi	285
Limpezime	286
Măi, diavole	287
Neastâmpăr	288
Noi nu am avut tinerețe	289
Octombrie	291
Ofrande	292

SÂNGELE TEMNIȚEI. STIGMATE

Prag	293
Puțin ne dai	295
Rug	296
Rugă nemernică	297
Septembrie	298
Vezi, îmbătrânim	299
POSTFAȚĂ	301
Oameni de cultură	303
Uniune de flori. Comunicare de lacrimi	309

PREFAȚĂ LA CÂNTECUL DIN TEMNIȚĂ

În opoziție față de...
Aici, în...
Când, o...
Aici, în...

Sângele temniței

Aici, în...
Aici, în...
Aici, în...
Aici, în...

Dă-mi dinamită,
să fac să...

PREFAȚĂ LA CÂNTECE DIN TEMNIȚĂ

În aprigele mele belciuge,
piatra mă-nfulecă, fierul mă suge.
În bezne m-afund, zi de zi, și-n urât,
întâi pân' la glezne, apoi pân' la gât.

Curând, o să-mi treacă de gură, de frunte,
lespedea temniței, cu gângăni mărunte,
și-am să dispar în grozava ei gușă,
în mugetul ei subteran și-n cenușă...

Dar, hămesit, sub lacăte, chei și zăvoare,
de tine, sălbatic, viule soare,
din carne îmi rup, din dogorâta mea smoală,
aceste cântece în pielea goală,

și-n tine le-arunc, în năprasnice-amieze,
s-alerge, să tropăie și să necheze,
slobode, aspre, neșesălate deloc,
ca niște cârlane fugare în stepe de foc...

ZĂBRELE

Inimă, – viața plesnește afară,
auzi-o, din toate păstăile ei...
Aici gem zăvoare și zornăie chei,
oftează la uși drugii grei,
și lacătul rage-njunghiat ca o fiară.

Inimă, – soarele-afară se-mbată
și sparge-n beții oglinzi și brățări...
Aici, în celule zăcute-n uitări,
soarele pute și stăruie-n nări
ca un hoit într-o groapă uitată...

Inimă, – dragostea cheamă și joacă,
afară, cu țâțele goale, pe străzi...
Aici, ca strivit sub capacu-unei lăzi,
sângele urlă năuc după prăzi
și carnea scrâșnește, buimacă...

Inimă, – vremea e gărlă zbârlită,
auzi-o cum curge afară pe scoc...
Aici, vremea-i stâncă, giganticu-i bloc
stă peste noi ca un munte de foc...

Dă-mi târnăcoape, dă-mi dinamită,
s-o fac să sară din loc!

JIND

*„Après Victor Hugo et moi, je ne vois pas ce qui
reste à faire avec les vers...” (Leconte de Lisle)*

Uneori, dintre ziduri severe,
jefui, prin poarta de fier, printre gratii,
o zdreanță de stradă, sau câte-o muiere
cu gura mai roșie decât a mușcatii.

Seara, sub mâna ce vrea să alinte,
pâinea de orz și tărâță
zvâcnește, viu, ca o țâță
neagră, fierbinte...

Aș trage o dușcă, pe beregată,
de libertate și de lumină,
ca un trăscau care-mbată,
ca o prăștină...

Să-mi frigă inima – aprinsă cinzeacă,
să sparg în măsele carafe,
când luna șoldul alb și-l dezbracă
și cerul ca un taraf e...

SÂNGELE TEMNIȚEI. STIGMATE

Ah, o beție-ntr-o crâșmă uitată,
un haimanalâc pe chei până-n zori
și dragostea ridicată de subsuori
și-mbrățișată, mușcată...

Dar nu. Celula asta tâlhară
mă strânge de gât, mă sugrumă...
Noapte, sorbi-ți-aș drojdia-amară
și carnea ta rece de spumă...

Năuc, prin vizetă, ochiul urmărește,
ca din străfundul unei gropi,
cum domnișoara lună scâncește
siluită de plop...

ZILE

Marți, Vineri, Sâmbătă, Luni,
zile neutre, fără de formă,
ca o ceață enormă,
peste genuni.

Stau în timpul groaznic de gol,
cu tăpile-n veacuri lichide,
ca-n ocean un atol
bătut de vânturi toride...

Marți, Miercuri, Vineri... Ce zi o fi oare?
Săptămâna e-o namilă moartă,
lunile mele nu trec prin calendare,
insula mea nu-i pe nici o hartă...

Luni, Joi... Toate una ca alta,
cum seamănă balta cu balta,
cum seamănă scaieții din șanțuri...
Toate numai lacăt și lanțuri,
numai lacăt și lanțuri.

Bună dimineța, celulă,
noapte bună, zăbrele, –
sparge-v-aș, ca un dulău, în măsele,
repe-te-aș cu dinții, celulă...